

Steiner Attila
körforgásos gazdaság fejlesztéséért, energia- és klímapolitikáért felelős államtitkár, ITM

Tárgy: Kulcskérdések az ENSZ COP26 klímacsúcs kapcsán

Tisztelt Államtitkár Úr!

A [klímaigazságosság](#) szempontjából üdvözlendő és előremutató, hogy Magyarország 2050-re vállalta, hogy klímasemleges lesz. Gyors, de átgondolt cselekvésre van szükség, hogy hazánk ezt meg tudja valósítani és valódi klímabajnokként segíthesse a különféle társadalmi szereplőket az energiaátmenetben, példát mutatva a többi EU-s tagállam és a világ felé is. Ehhez az ENSZ COP26 éghajlatváltozási konferenciára való utazása előtt az alábbiakra szeretnénk felhívni szíves figyelmét:

1. A hazai klíma- és energiapolitikai stratégiákat és végrehajtásukat a 2050-ig szóló klímasemlegességi nemzeti vállaláshoz és a 1,5 fokos Párizsi Megállapodási célhoz kell igazítani.

A 2050-ig szóló Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégiában (NTFS) és a magyar klímatörvényben a kormány elkötelezte magát, hogy Magyarország 2050-re klímasemleges lesz. E klímasemlegességig való átmenet teljesüléséhez viszont a 2030-as nemzeti stratégiát (NEKT) ezzel és a 1,5 fokos Párizsi Megállapodási törekvésekkel összhangba kell hozni. El kell indítani az akcióttervet az intézkedésekkel, és a végrehajtásukat monitorozni. Hasonlóan, a 2050-es NTFS és végrehajtása egyértelműen köteleződjön el a Korai Cselekvés forgatókönyve mellett, amely a stratégia szerint megfelelő pályát biztosít az energiaátmenetre: "az elkerült költségek és gazdasági előnyök tekintetében a KCs (Korai Cselekvés) forgatókönyv a legkedvezőbb". Ez alapján ambiciózus köztes (2030, kitekintéssel 2040) és hosszú távú (2050) energiahatékonysági és megújuló energia részarányra vonatkozó célokat kell kitűzni, a NEKT-ben pedig az ilyen irányú nemzeti célokat erősíteni kell.

2. Magyarország a nemzetközi klímapolitikában erőteljesen képviselje a megelőzést és a klímaigazságosság szempontjait.

A világ iparosodott országainak hatékony lépéseket kell tenniük annak érdekében, hogy az IPCC által szükségesnek tartott mértékben mielőbb csökkenjen a globális ÜHG kibocsátás. Ehhez a fosszilis energiafelhasználás drasztikus visszafogására van szükség. Nem szabad támogatni azokat a kétséges technológiájú és hatású álmegoldásokat, amelyek ezt a kulcslépést akarják elodáztatni, legyen is hangzatos megnevezésük, mint karbonpiac, "net zero", "geoengineering" vagy egyes természetalapú megoldások. Az igazi megoldást a társadalmi és gazdasági rendszerünk átfogó áthangolása adhatja, amit az [Életigenlő társadalmat és gazdaságot](#) felhívásunkban kifejtettünk.

Az ipari országoknak - köztük Magyarországnak - történelmi felelősségüket felismerve jelentős forrásokat kell mozgósítaniuk a fejlődő országok klímavédő gazdasági fejlődése, adaptációja és a kárelhárítási erőfeszítései támogatására. Ezeknek a forrásoknak nem szabad hozzájárulniuk a fejlődő országok adósságterheinek növekedéséhez, alapvetően - a jelenlegi ODA-n felüli - adományoknak kell lenniük. A nemzetközi fejlesztés és exporttámogatás más területeinek működésébe is integrálni kell az éghajlatvédelem és a környezetvédelem szempontjait. Ezért is üdvözljük a magyar Eximbank döntését a szénfinanszírozásból való kivonulásból. Ezt az előremutató döntést büszkén kommunikálhatná a magyar kormány a COP26 alkalmával.

3. Az Éghajlatváltozási Cselekvési Tervet a Kormány sürgősen vegye napirendre és fogadja el.

Mint tudjuk, az éghajlatváltozás megelőzése és ahhoz való alkalmazkodás sem tűr halasztást, azonnali cselekvés szükséges. Az éghajlatváltozás sürgető volta és a NÉS-2 megvalósításának ütemterve alapján is ezért lenne nagyon időszerű a rövidtávú célokat és intézkedéseket tartalmazó Éghajlatváltozási Cselekvési Terv elfogadása és

Cím

1091 Budapest,
Üllői út 91/b.

Telefon/Fax

(+36 1) 21-67-297
(+36 1) 21-67-295

Online

info@mtvsz.hu
www.mtvsz.hu

végrehajtása. A megfelelően előkészített, mind a lakosság, mind az ágazati szereplők által várt dokumentum, majd annak rendszeres, az ütemterv szerint érkező újabb változatai nagymértékben segítenék az érintettek előre tervezhető munkáját.

4. A (EU-s és állami közpénzes) költési terveknek maximálisan az energiaátmenetet és a klímasemlegességet kell elősegíteniük.

Az éghajlatváltozást okozó fosszilis energiafelhasználás kivezetésének halogatása, a késői vagy elégtelen cselekvés gazdasági, társadalmi és környezeti kárai felülmúlják a cselekvés, energiaátmenet költségeit. Ezért az éghajlatvédelem (megelőzés és alkalmazkodás) érdekében az ország rendelkezésre álló forrásait a lehető legnagyobb mértékben ezen célok szolgálatába kell állítani, az ezekkel ellentétes célok támogatását el kell kerülni. Amellett, hogy az uniós források meghatározott arányát (a Helyreállítási és Ellenállóképességi Alap RRF 37%-át, a kohéziós források 30%-át) klímavédelemre, ill. zöldebb, karbonszegény Európa kiépítésére kell fordítani, a "Ne okozz kárt" elv és a fenntarthatósági kritériumok (taxonómia) értelmében az ezen felüli, "nem klímacímkézett" forrásoknak sem szabad hátráltatniuk a nemzeti klímasemlegességet.

5. A Fit for 55 EU-s klíma-energia csomag előrelépést jelenthet, hogy az EU és tagállamai a 1,5 fokos célhoz és a klímasemlegességhez igazíthassák klíma- és energiapolitikájukat.

A Fit for 55 EU klíma-energia csomagjavaslat folyamata lehetőséget ad a tagállamoknak, hogy erősíthessék klíma- és energiapolitikájukat és javíthassák energiaátmenetüket. Ennek keretében fel kell gyorsítani a hazai fosszilis energiafelhasználást máig is jelentősen (közvetlen vagy közvetve) támogató szabályozási és gazdasági eszközök kivezetését, a kiskapuk bezárását. A végfelhasználókat és az energiaszolgáltatókat is ösztönözni kell a fosszilis-kivezetésre. Előbbieket - kiemelten a lakosságot - széles körben és következetesen segíteni kell a klímasemlegességnek megfelelő tartós energiaszámlacsökkentésben. Ennek hatékony eszközei a hőszigetelést és a megújulóenergia-alapú áramra és fűtésre átállást támogató pályázatok és ösztönzők kombinációja. Nemcsak az épületek, hanem a többi ESR szektor - közlekedés, mezőgazdaság, hulladék - fosszilisenergia-felhasználásának és ezzel üvegházgáz-kibocsátásainak hatékonyabb, ütemesebb csökkentéséhez is szükséges új gazdasági és egyéb szabályozók kidolgozása. Mindezekre jó kiindulási vitaalapot jelent a csomagban szereplő új kibocsátás-kereskedelmi rendszer (ETS-2) ill. a Social Climate Fund javaslat vitája annak ellenére, hogy a javasolt ETS-2 véleményünk szerint sem megfelelő eszköz a problémák kezelésére. Ehhez további szempontokat adott [májusi levelünk](#). Az ETS-rendszer helyett javasoljuk éghajlatvédelmi ösztönzőrendszer bevezetését, ennek részleteit [Javaslatok az életigenlő gazdaságért](#) c. anyagunk 5. fejezetében fejtettük ki 2020 áprilisában.

6. A közösségi megújuló energia legyen megosztható, hogy a lakosság és közösségek megfelelően kivehessék részüket a klímasemlegességig tartó energiaátmenetből.

Egy fenntartatóbb energiarendszer nem képzelhető el a termelés és elosztás rendszerszintű átalakítása nélkül. Ehhez járulnak hozzá az energiaközösségek. Jelenleg a termelő-fogyasztók, illetve az energiaközösségek által termelt megújuló energia, jellemzően a saját háztetőkön termelt napenergia helyben, pl. társasházon vagy trafóközvetben történő megosztását olyan rendszerhasználati díjtételek terhelik, amelyek aránytalanok és jogosulatlanok. Ilyen körülmények mellett nem lehet olyan gazdaságos üzleti modellt kidolgozni, ami biztosíthatja a közösségi energia hosszabb távú működőképességét. Ezen akadályok lebontása az EU Megújuló Energia Irányelve (REDII) szerint is a tagállamok kötelezettsége, elengedhetetlennek tartjuk e folyamat felgyorsítását. Az MTVSZ mint szakmai szereplő folytatni kívánja az ITM-mel együttműködését ebben is.

A COP26 külső eseményein a MTVSZ képviseltetni fogja magát; Glasgow-ban találkozni szeretnénk Önnel. Bízunk benne, hogy a fenti szempontokat mind az EU-s, mind a COP26 üléseken képviselni tudja.

Budapest, 2021. október 28.

Üdvözlettel:

Éger Ákos ügyvezető elnök, MTVSZ

Farkas István társelnök, MTVSZ